

Dispečera (iekšlietu jomā) profesijas standarts

1. Vispārējie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – dispečers (iekšlietu jomā).
2. Profesijas kods – 5414 21.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālas darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– dispečers strādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (turpmāk – dienests) un veic vienotā ārkārtējo notikumu tālruņa numura 112 un dienesta tālruņa numura 01 ienākošo zvanu apstrādi un pāradresāciju, pieņem pieteikumus par ugunsgrēkiem un glābšanas darbiem (turpmāk – notikumi), izsūta dienesta apakšvienības uz notikuma vietu, organizē informācijas apmaiņu ar citām notikumā iesaistītajām institūcijām un dienestiem, sniedz informāciju iedzīvotājiem apdraudējuma gadījumos.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja saprast un precīzi izpildīt dienesta darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasības.
2. Spēja apstrādāt un glabāt dienesta darba nodrošināšanai nepieciešamo informāciju.
3. Spēja pārbaudīt un novērtēt darba vietas tehniskā aprīkojuma, biroja tehnikas un sakaru līdzekļu gatavību darbam.
4. Spēja strādāt ar darba vietas tehnisko aprīkojumu.
5. Spēja strādāt ar dienesta datu bāzēm un informācijas sistēmām.
6. Spēja pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās zināšanas un prasmes, un fizisko sagatavotību.

7. Spēja precīzi izpildīt priekšnieku rīkojumus, savus pienākumus un kopējos uzdevumus.

8. Spēja adekvāti rīkoties stresa situācijās, izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumus.

9. Spēja pieņemt pieteikumus pēc algoritma un izsūtīt dienesta apakšvienības uz notikuma vietu.

10. Spēja noteikt un piesaistīt nepieciešamos operatīvos dienestus notikumam.

11. Spēja noteikt un piesaistīt citu institūciju resursus notikumam.

12. Spēja veikt dienesta resursu uzskaiti un aktualizēšanu.

13. Spēja izprast un ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumu prasības, veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.

14. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Pieņemt un izvērtēt pieteikumus par notikumiem, izsūtīt uz notikuma vietu dienesta apakšvienības.

2. Pieņemt zvanus pa vienoto ārkārtējo notikumu tālruņu numuru 112 un dienesta tālruņa numuru 01, noteikt atbildīgo dienestu un nepieciešamības gadījumā pāradresēt zvanu pēc piekritības.

3. Uzturēt sakarus ar ugunsgrēku dzēšanas un glābšanas darbu dalībniekiem.

4. Uzturēt sakarus ar operatīvo, avārijas un citu notikumā iesaistīto institūciju amatpersonām.

5. Izvērtēt saņemto informāciju, piesaistīt notikumam citus operatīvos un avārijas dienestus, valsts un pašvaldību institūcijas.

6. Veikt dienesta struktūrvienību resursu uzskaiti un aktualizēšanu.

7. Pārzināt dienesta datu bāzes un informācijas sistēmas, prast ar tām strādāt.

8. Prast strādāt ar informāciju un pieņemt lēmumus paaugstināta stresa apstākļos.

9. Sniegt informāciju iedzīvotājiem apdraudējuma gadījumā.

10. Reģistrēt notikumus informācijas nesējā atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

11. Prast strādāt ar datoru (biroja programmatūru un interneta pārlūkprogrammām), citu biroja tehniku, sakaru līdzekļiem un skaņu ierakstu iekārtām.

12. Strādāt patstāvīgi un komandā.

13. Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības.

14. Pārvaldīt valsts valodu.

15. Pārvaldīt vienu svešvalodu saziņas līmenī.

16. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

17. Pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes.

20. Uzturēt atbilstošu fiziskās sagatavotības līmeni.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

1.1. vienotā ārkārtējo notikumu tālruņa numura 112 darbības nostādnes Eiropas Savienības normatīvajos aktos un direktīvās;

1.2. trauksmes sirēnu darbības tiesiskā bāze.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

2.1. dienestam saistošie normatīvie akti;

2.2. vienotā ārkārtējo notikumu tālruņa numura 112 darbības Latvijā, tās mērķi un uzdevumi;

2.3. civilās aizsardzības sistēma Latvijā;

2.4. prognozējamās katastrofas un krīžu pārvaldīšana valstī;

2.5. sakaru organizēšana;

2.6. glābšanas darbu tehniskais nodrošinājums;

- 2.7. glābšanas darbi elpošanai nepiemērotā vidē;
- 2.8. ugunsdzēsības automobiļi, to tehniskais nodrošinājums;
- 2.9. sarunas vadīšana, lēmumu pieņemšana;
- 2.10. profesionālā psiholoģija;
- 2.11. citu operatīvo dienestu funkcijas un uzdevumi;
- 2.12. paaugstinātas bīstamības objektu sarakstu veidošanas kritēriji;
- 2.13. trauksmes sirēnu sistēmas vadības pulsts darbība;
- 2.14. profesionālie termini valsts valodā un vienā svešvalodā;
- 2.15. profesionālā saziņa;
- 2.16. vides aizsardzība;
- 2.17. darba aizsardzība;
- 2.18. darba tiesiskās attiecības.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. dienesta funkcijas, uzdevumi un tiesības;
- 3.2. pieteikumu pieņemšanas algoritmi;
- 3.3. ugunsdzēsības tehnikas piesaistīšana notikumiem;
- 3.4. informācijas apmaiņa ar glābšanas darbu vadītāju, apakšvienībām un iesaistītajiem dienestiem;
- 3.5. resoru un pašvaldību ugunsdzēsības tehnikas piesaistīšana;
- 3.6. operatīvo dienestu piesaistīšana;
- 3.7. valsts un pašvaldību institūciju piesaistīšana;
- 3.8. sadarbība ar citiem operatīvajiem dienestiem vienotā ārkārtējo notikumu tālruņa numura 112 zvanu apstrādē;
- 3.9. darbs ar datu bāzēm un informācijas sistēmām;
- 3.10. darbs ar sakaru līdzekļiem;
- 3.11. dienesta vadības apziņošanas kārtība;
- 3.12. sirēnu centrālās vadības pulsts datora kontrole;
- 3.13. valsts valoda;
- 3.14. viena svešvaloda saziņas līmenī.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
<p>1. Pildīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasības</p>	<p>1.1. pieņemt zvanus un pieteikumus par notikumiem, izvērtēt notikuma veidu; 1.2. pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju, zināšanas un prasmes, fizisko sagatavotību; 1.3. pildīt priekšnieku likumīgos rīkojumus un uzdevumus.</p>
<p>2. Pieņemt zvanus pa vienoto ārkārtējo notikumu numuru 112 un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta numuru 01</p>	<p>2.1. pieņemt pieteikumus par notikumiem, izsūtīt VUGD apakšvienības uz notikuma vietu; 2.2. noteikt atbildīgo dienestu un nepieciešamības gadījumā pāradresēt zvanu pēc piekritības; 2.3. kontrolēt no sirēnu centrālās vadības pults datora saņemtos signālus, rīkoties atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām; 2.4. noteiktajā kārtībā aizpildīt nepieciešamo dienesta dokumentāciju.</p>
<p>3. Izsūtīt uz notikuma vietu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienības:</p>	<p>3.1. veikt VUGD struktūrvienību resursu uzskaiti un aktualizāciju; 3.2. pārzināt VUGD apakšvienību izsūtīšanas sarakstu, strādāt saskaņā ar to; 3.3. pārzināt VUGD struktūrvienību pārziņas rajonu sarakstus, strādāt saskaņā ar tiem; 3.4. iesaistīt citu institūciju resursus notikuma seku likvidēšanas pasākumos; 3.5. pārzināt pienākumu veikšanai nepieciešamās VUGD datu bāzes, prast tās pielietot. 3.6. strādāt ar sakaru līdzekļiem; 3.7. noteiktajā kārtībā veikt ierakstus VUGD informācijas sistēmās; 3.8. informēt VUGD vadību par paaugstināta ranga izbraukumiem; 3.9. strādāt ar biroja tehniku, radiostacijām un skaņu ierakstu iekārtām.</p>
<p>4. Organizēt informācijas apmaiņu ar citām notikumā iesaistītajām institūcijām un dienestiem, sniegt informāciju iedzīvotājiem apdraudējuma gadījumā:</p>	<p>4.1. sniegt informāciju operatīvajiem dienestiem; 4.2. nosūtīt informāciju par ārkārtas situācijām un bīstamām laika parādībām plašsaziņas līdzekļiem un VUGD struktūrvienībām; 4.3. sniegt informāciju iedzīvotājiem par rīcību apdraudējuma gadījumā.</p>

Dispečera (iekšlietu jomā) profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Intars Zitāns – pulkvedis, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, priekšnieka vietnieks;
- Normunds Plēģermanis – pulkvedis, Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža, direktors;
- Zane Lunta – pulkvežleitnante, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Personāla pārvaldes priekšiece;
- Baiba Petrova – majore, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Operatīvās vadības pārvaldes Centrālā sakaru punkta priekšiece;
- Inese Ķirša – majore, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Personāla pārvaldes Profesionālās apmācības nodaļas priekšiece;
- Elga Ballaha – virsleitnante, Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža, Izglītības koordinācijas nodaļas priekšiece;
- Inese Auziņa – virsleitnante, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Personāla pārvaldes Profesionālās apmācības nodaļas vecākā inspektore.

Dispečera (iekšlietu jomā) profesijas standarta eksperti:

- I.Pētersone – LR Iekšlietu ministrija, Valsts sekretāre.